

תלמוד בבלי – מסכת חולין
פרק רביעי - בהמה המקשה
עריכה: אבי גורמן

[סח ע"א]

מתני' :

בהמה המקשה לילד, והוציא העובר את ידו והחזירו - מותר באכילה.
הוציא את ראשו, אע"פ שהחזירו, הרי זה כילוד.

חותך מעובר שבמעיה - מותר באכילה;
מן הטחול ומן הכליות - אסור באכילה.
זה הכלל: דבר שגופה – אסור, ושאינה גופה – מותר.

גמ' :

אמר רב יהודה אמר רב:

ואבר עצמו – אסור.

מאי טעמא?

דאמר קרא: (שמות כב, ל) "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו" - כיון שיצא בשר
חוץ למחיצתו – נאסר.

תנן: בהמה המקשה לילד והוציא העובר את ידו והחזירו - מותר באכילה. - מאי לאו,
אאבר?

לא, אעובר.

אי אעובר, מאי איריא - החזירו, אפילו לא החזירו נמי!!

הוא הדין אף על גב דלא החזירו, ואידי דקא בעי מיתנא סיפא - הוציא את ראשו אף
על פי שהחזירו הרי זה כילוד, תנא נמי רישא – החזירו.

וסיפא - מאי קמשמע לן, דכיון דיצא ראשו הויא לה לידה? תנינא:

איזהו בכור לנחלה ואינו בכור לכהנים? - הבא אחר נפלים, אף על פי שיצא ראשו חי, או בן ט' שיצא ראשו מת.

- טעמא דראשו מת, הא ראשו חי - הבא אחריו בכור לנחלה נמי לא הוי.

וכי תימא :

אשמעינן באדם, וקא משמע לן בבהמה, דאדם מבהמה לא יליף - דאין פרוזדור לבהמה, ובהמה מאדם לא ילפא - דחשיב פרצוף פנים דידיה?

- הא נמי תנינא : שליא שיצתה מקצתה - אסורה באכילה. כסימן ולד באשה כך סימן ולד בבהמה?

אי אמרת בשלמא - החזירו דרישא דוקא, תנא סיפא אטו רישא. אלא אי אמרת - לא דרישא דוקא ולא דסיפא דוקא, למה ליה למתנייה כלל?

לא. לעולם - אעובר, וכדאמר רב נחמן בר יצחק : לא נצרכה אלא למקום חתך, הכא נמי - לא נצרכה אלא למקום חתך.

ת"ש :

בהמה המקשה לילד, הוציא עובר את ידו והחזירה ואחר כך שחט את אמו - מותר באכילה.

שחט את אמו ואחר כך החזירה - אסור באכילה.

הוציא את ידו וחתכו ואח"כ שחט את אמו, שבחוץ - טמא ואסור, ושבפנים - טהור ומותר.

שחט את אמו ואחר כך חתכו, [סח ע"ב] הבשר מגע נבלה - דברי רבי מאיר.

וחכמים אומרים : מגע טרפה שחוטה.

- קתני מיהא רישא - הוציא עובר את ידו והחזירה ואחר כך שחט את אמו, מותר באכילה. - מאי לאו - אאבר?

לא, אעובר.

אי אעובר, אימא סיפא : שחט את אמו ואחר כך החזירו - אסור באכילה. - ואי עובר, אמאי אסור?

כדאמר רב נחמן בר יצחק : לא נצרכה אלא למקום חתך. הכא נמי, לא נצרכה אלא למקום חתך.

איני? והא כי אתא אבימי מבי חוזאי, אתא ואיתי מתניתא בידיה :

פרסה החזיר – אכול ;

פרסות החזיר – אכול.

- מאי לאו, החזיר פרסה - אכול פרסה?

לא. החזיר פרסה - אכול עובר.

אי עובר, מאי איריא החזיר, אפילו לא החזיר נמי?!

אמר רב נחמן בר יצחק : לא נצרכה אלא למקום חתך.

והא תרי קראי קא נסיב לה, מאי לאו, חד – לאבר, וחד - למקום חתך?

לא. חד - למקום חתך, וחד - לקלוט במעי פרה ואליבא דרבי שמעון. דאמר רבי שמעון :

קלוט בן פרה – אסור. - ה"מ : היכא דיצא לאויר העולם, אבל במעי אמו – שרי.

עולא אמר רבי יוחנן : ואבר עצמו – מותר.

אמר ליה רב יהודה לעולא : והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו - אבר עצמו אסור?

אמר ליה :

מאן יהיב לן מעפרא דרב ושמואל, ומלינן עיינין.

אלא הכי אמר רבי יוחנן : הכל היו בכלל ([שמות כב, ל](#)) "בשר בשדה טרפה לא

תאכלו", כשפרט לך הכתוב גבי חטאת שיצתה חוץ למחיצתה וחזרה – אסור,

חטאת הוא דפרט רחמנא בה, אבל כל מילי - כיון דהדור, שרי.

מיתיבי :

"בשר בשדה טרפה לא תאכלו" - מה תלמוד לומר?

- לפי שמצינו במעשר שני ובכורים, שאף על פי שיצאו חוץ למחיצתן וחזרו –

מותריין. יכול אף זה כן?

תלמוד לומר : "טרפה".

מאי תלמודא?

אמר רבה: כטרפה - מה טרפה כיון שנטרפה שוב אין לה היתר, אף בשר - כיון שיצא חוץ למחיצתו - שוב אין לו היתר.
תויבתא דעולא – תויבתא.

אמר מר: לפי שמצינו במעשר שני ובכורים. - היכן מצינו?
דכתיב (דברים יב, יז) "לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך וגו'": בשעריך - הוא דלא תיכול, אבל יצאו חוץ למחיצתן וחזרו – מותרין.

במערבא מתנו הכי:

רב אמר: יש לידה לאברים;

ורבי יוחנן אמר: אין לידה לאברים.

מאי בינייהו?

איכא בינייהו: למיסר מיעוט אבר שבפנים.

איבעיא להו:

לדברי האומר - אין לידה לאברים, הוציא העובר את ידו והחזירה, וחזר והוציא את ידו והחזירה - עד שהשלימו לרובו, מהו? מי אמרין - הא נפק ליה רובא, או דלמא כיון דהדר – הדר?

אם תמצי לומר - כיון דהדר הדר, הוציא עובר את ידו וחתכה, וחזר והוציא את ידו וחתכה, עד שהשלימו לרובו – מהו? מי אמרין - הא נפיק ליה רובא, או דלמא רובא בבת אחת בעינן?

תא שמע: [סט ע"א]

זה הכלל: דבר שגופה – אסור, ושאינה גופה – מותר.

- שאין גופה - לאתויי מאי? - לאו לאתויי כה"ג?

לא. לאתויי - קלוט במעי פרה, ואליבא דרבי שמעון, דאע"ג דאמר רבי שמעון: קלוט בן פרה – אסור, הני מילי - היכא דיצא לאויר העולם, אבל במעי אמו – שרי.

בעי רב חנניא:

הוציא עובר את ידו בעזרה – מהו?

מגו דהוי מחיצה לגבי קדשים - הוי נמי לגבי דהאי, או דלמא לגבי דהאי לאו מחיצה היא, דמחיצת עובר - אמו היא?

אמר ליה אביי :

ותבעי לך קדשים קלים בירושלים?

- קדשים קלים בירושלים מאי טעמא לא קא מיבעיא לך, דמחיצת עובר - אמו הוא. הכא נמי - מחיצת עובר אמו הוא.

בעי אילפא :

הוציא עובר את ידו - בין סימן לסימן, מהו?

- מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני לטהריה מידי נבלה, או לא?

אמר רבא : ק"ו, אם הועיל לו סימן ראשון לסימן שני להתירו באכילה, לא יועיל לו לטהריה מידי נבלה?!

בעי ר' ירמיה : מהו לחוש לזרעו?

היכי דמי?

אילימא דאזל אבהמה מעלייתא, מאי איריא האי דאית ביה איסור יוצא, אפילו בן פקועה דעלמא נמי. דאמר רב משרשיא : לדברי האומר - חוששין לזרע האב, בן פקועה הבא על בהמה מעלייתא - הולד אין לו תקנה!

לא צריכא, דאזל אבן פקועה דכוותיה. מאי? - אבר מוליד אבר וחתיך ליה ושרי, או דלמא מבבל זרעיה?

הדר אמר : פשיטא - דמבבל זרעיה, דא"כ - סומא יולד סומא, וקיטע יולד קיטע, אלא פשיטא - דמבבל זרעיה. והכי קמיבעיא לן : בהמה בעלמא - לאו מכח חלב ודם קאתיא – ושריא, הכא נמי לא שנא, או דלמא תרי איסורי - אמרינן, תלתא - לא אמרינן.

ולמאן?

אי לרבי מאיר - איסור חלב ודם איכא, איסור יוצא ליכא?

אי לרבי יהודה - איסור יוצא איכא, איסור חלב (ודם) ליכא. דתנן: גיד הנשה - נוהג בשליל, וחלבו אסור - דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: אין נוהג בשליל, וחלבו מותר! אלא - כל מכח לא אמרינן דשרי, והכי קמיבעיא לן: מהו לגמוע את חלבו? חלב דעלמא לא כאבר מן החי דמי - ושרי, האי נמי - ל"ש, או דלמא - התם אית ליה תקנתא לאיסוריה בשחיטה, הכא לית ליה תקנתא לאיסוריה בשחיטה? תיקו.

חותך מעובר וכו' :

מנלן?

דכתיב: (דברים יד, ו) "וכל בהמה מפרסת פרסה וגו' " - בהמה בבהמה - לרבות את הולד.

אלא מעתה, ימירו בו? - אלמה תנן: אין ממירין - לא אברין בעוברין, ולא עוברין באברין, ולא אברין ועוברין בשלמין, ולא שלמין בהן?

אלא - אמר קרא: (דברים יד, ו) "וכל בהמה" - לרבות את הולד.

אי הכי, אפילו חותך מן הטחול ומן הכליות נמי? - אלמה תנן: חותך מן העובר שבמעיה - מותר באכילה, מן הטחול ומן הכליות - אסור באכילה?

אמר קרא: "אותה" - שלמה ולא חסרה.

אלא מעתה, השוחט את הבהמה ומצא בה דמות יונה - תשתרי? - אלמה אמר רבי יוחנן: השוחט את הבהמה ומצא בה דמות יונה - אסור באכילה? **[סט ע"ב]**

בעינא פרסות - וליכא.

אלא מעתה, קלוט במעי פרה ליתסר?

הא תנא דבי ר' ישמעאל (כ)[ב]רבי שמעון בן יוחי: (דברים יד, ו) "פרסה בבהמה תאכלו".

רב שימי בר אשי אמר:

לעולם כדקאמרת מעיקרא, ודקא קשיא לך - אין ממירין, הא מני? - רבי שמעון היא, דמקיש תמורה למעשר: מה מעשר - אינו נוהג באברים ועוברים, אף תמורה - אינה נוהגת באברים ועוברים.

ומנא תימרא – דתנן : אמר רבי יוסי : והלא במוקדשים – האומר : רגלה של זו עולה - כולה עולה, אף כשיאמר רגל של זו תחת זו - תהא כולה תמורה תחתיה. למאן קא מהדר ליה?

- אילימא לרבי מאיר ורבי יהודה, מי אית להו האי סברא? - והתניא : יכול האומר - רגלה של זו עולה - תהא כולה עולה? - תלמוד לומר : (ויקרא כז, ט) "כל אשר יתן ממנו לה' יהיה קדש" – "ממנו" קדש, ולא כולו קדש. יכול תצא לחולין? - תלמוד לומר : "יהיה" - בהוייתה תהא. הא כיצד? - תמכר לצרכי עולות, ודמיה חולין - חוץ מדמי אבר שבה - דברי רבי מאיר ורבי יהודה. רבי יוסי שמעון אומרים : מנין לאומר - רגלה של זו עולה - תהא כולה עולה? - תלמוד לומר : "יהיה" - לרבות את כולה.

למאן? - אי לרבי מאיר ורבי יהודה, מי אית להו האי סברא? - אלא לאו, לרבי שמעון!

לא, רבי יוסי - טעמא דנפשיה קאמר.

מתני' :

המבכרת המקשה לילד - מחתך אבר אבר ומשליך לכלבים.
יצא רובו - הרי זה יקבר, ונפטרת מן הבכורה.

גמ' :

אתמר :

יצא שליש, ומכרו לעובד כוכבים. וחזר ויצא שליש אחר –

רב הונא אמר : קדוש ;

רבה אמר : אינו קדוש.

רב הונא אמר קדוש – קסבר : למפרע קדוש, וכיון דנפק ליה רוביה - איגלאי מילתא למפרע דמעיקרא הוה קדוש, ומאי דזבין - לא כלום זבין.

רבה אמר אינו קדוש – קסבר : מכאן ולהבא קדוש, ומאי דזבין - שפיר זבין.

ואזדו לטעמייהו, דאתמר :

יצא שלישי - דרך דופן, ושני שלישי - דרך רחם –

רב הונא אמר: אינו קדוש;

רבה אמר: קדוש.

רב הונא אמר אינו קדוש - רב הונא לטעמיה, דאמר: למפרע קדוש. ורובא קמא - ליתיה ברחם.

רבה אמר קדוש - רבה לטעמיה, דאמר: מכאן ולהבא קדוש. ורובא דרך רחם נפיק. וצריכא:

דאי אשמעינן בהא, בהא - קאמר רב הונא משום דלקולא, אבל בהך דלחומרא - אימא מודי ליה לרבה. [ע"א]

ואי אתמר בהא, בהא - קאמר רבה, אבל בהא - אימא מודי ליה לרב הונא. צריכא.

תנן: המבכרת המקשה לילד, מחתך אבר אבר ומשליך לכלבים. - מאי לאו, מחתך ומניח. ואי אמרת למפרע הוא קדוש, יקבר מיבעי ליה? לא, הכא במאי עסקינן - במחתך ומשליך.

אבל - מחתך ומניח – מאי? יקבר? - אדתנא סיפא: יצא רובו יקבר ונפטרה מן הבכורה - ליפלוג וליתני בדידיה: במה דברים אמורים - במחתך ומשליך אבר אבר, אבל מחתך ומניח – יקבר?

הכי נמי קאמר: בד"א במחתך ומשליך, אבל מחתך ומניח - נעשה כמי שיצא רובו – ויקבר.

בעי רבא: הלכו באיברין אחר הרוב, או לא הלכו באיברין אחר הרוב? היכי דמי?

אילימא - כגון שיצא רוב במיעוט אבר, וקא מיבעיא ליה: האי מיעוט דבראי, בתר רוב דאבר שדינן ליה, או בתר רובא דעובר שדינן ליה? - פשיטא דלא שבקינן רובא דעובר ואזלינן בתר רוב אבר!

אלא, כגון שיצא חציו ברוב אבר, וקא מיבעיא ליה: ההוא מיעוט דבגואי, מהו למישדייה בתר רוב אבר?

ת"ש :

יצא רובו - הרי זה יקבר.

- מאי רובו?

אילימא - רובו ממש, עד השתא לא אשמעינן דרובו ככולו?

אלא לאו, כגון שיצא חציו ברוב אבר!

לא, כגון שיצא רובו במיעוט אבר, וקמ"ל - דלא שבקינן רובו דעובר דבהמה, ואזלינן בתר אבר.

בעי רבא : כרכו בסיב - מהו? בטליתו - מהו? בשליתו - מהו?

בשליתו? - אורחיה הוא!

אלא, בשליא אחרת - מהו?

כרכתו ואחזתו והוציאתו - מהו?

היכי דמי? - אי דנפק דרך רישיה, פטרתיה!

אלא דנפק דרך מרגלותיו.

בלעתהו חולדה והוציאתו - מהו?

הוציאתו - הא אפיקתיה!

אלא, בלעתו והוציאתו, והכניסתו והקיאתו ויצא מאליו - מהו?

הדביק שני רחמים, ויצא מזה ונכנס לזה - מהו? ידיה - פטר, דלאו ידיה - לא פטר,
או דלמא דלאו ידיה נמי פטר?

תיקו.

בעי רב אחא : נפתחו כותלי בית הרחם - מהו? אויר רחם מקדיש - והאיכא, או דלמא
נגיעת רחם מקדשה - והא ליכא?

בעי מר בר רב אשי : נעקרו כותלי בית הרחם - מהו?

נעקרו - ליתנהו!

אלא, נעקרו ותלו ליה בצואריה - מאי? במקומן מקדשי - שלא במקומן לא מקדשי,
או דלמא שלא במקומן נמי מקדשי?

בעי מיניה ר' ירמיה מר' זירא : נגממו כותלי בית הרחם – מהו?

א"ל :

קא נגעת בבעיא דאיבעיא לן. דבעי ר' זירא, ואמרי לה בעא מיניה ר' זירא מרבי אסי :
עומד מרובה על הפרוץ, ויצא דרך פרוץ. פרוץ מרובה על העומד, ויצא דרך עומד –
מאי?

עד כאן לא איבעיא ליה אלא פרוץ מרובה על העומד - דאיכא עומד בעולם, אבל נגממו
- לא קא מיבעיא ליה!

[ע ע"ב]

מתני' :

בהמה שמת עוברה בתוך מעיה, והושיט הרועה את ידו ונגע בו. בין בבהמה טמאה בין
בבהמה טהורה – טהור.

ר' יוסי הגלילי אומר : בטמאה – טמא, ובטהורה – טהור.

גמ' :

מאי טעמא דתנא קמא?

אמר רב חסדא : קל וחומר - אם הועילה אמו להתירו באכילה, לא תועיל לו לטהוריה
מידי נבלה?!

אשכחן - בהמה טהורה. בהמה טמאה – מנלן?

אמר קרא : (ויקרא יא, לט) "וכי ימות מן הבהמה" - זו בהמה טמאה. "אשר היא לכם
לאכלה" - זו בהמה טהורה. - איתקש בהמה טמאה לבהמה טהורה : מה בהמה טהורה
- עוברה טהור, אף בהמה טמאה - עוברה טהור.

ור' יוסי הגלילי - מאי טעמא?

אמר ר' יצחק : דאמר קרא : (ויקרא יא, כז) "וכל הולך על כפיו בכל החיה ההולכת וגו'
- מהלכי כפים בחיה, טמאתי לך.

אלא מעתה, קלוט במעי פרה – ליטמא, דמהלכי כפים בחיה הוא?

מהלכי כפים במהלכי ארבע, והאי - מהלכי ארבע במהלכי שמנה הוא.

פרה במעי גמל - לא תטמא, דמהלכי שמנה במהלכי ארבע הוא?

"הולך" "וכל הולך" - לרבות פרה במעי גמל.

קלוט במעי קלוטה - ליטמא, דמהלכי ארבע במהלכי ארבע הוא?

להכי אהני ק"ו דרב חסדא.

מתקיף לה רב אחדבוי בר אמי: חזיר במעי חזירתא - לא ליטמא, דמהלכי שמנה במהלכי שמנה הוא!

אלא, אמר רב נחמן בר יצחק: מהכא: (ויקרא ה, א) "נפש כי תגע בכל טמא או בנבלת חיה טמאה או בנבלת בהמה טמאה או בנבלת שרץ טמא" - וכי נבלת בהמה טמאה מטמאה, ובטהורה לא מטמאה? - אלא, איזה זה? - זה עובר, שבטמאה - טמא, ובטהורה - טהור.

ומאחר דנפקא ליה מדרב נחמן בר יצחק, דרבי יצחק ל"ל?

אי לאו דר' יצחק הוה אמינא - כוליה לכדרבי הוא דאתא, קמ"ל.

תניא, אמר ר' יונתן:

נמתי לו לבן עזאי: למדנו נבלת בהמה טהורה שמטמאה, ונבלת בהמה טמאה שמטמאה. נבלת חיה טמאה שמטמאה, נבלת חיה טהורה - לא למדנו - מניין?
נס לי: "כל הולך על כפיו בכל החיה ההולכת".

נמתי לו: וכי נאמר "וכל חיה", והלא לא נאמר אלא "בכל החיה" - למהלכי כפים בחיה הוא דאתא.

נס לי: ומה ישמעאל אומר בדבר הזה?

נמתי לו:

(ויקרא יא, לט) "וכי ימות מן הבהמה" - זו בהמה טמאה. "אשר היא לכם לאכלה" - זו בהמה טהורה. למדנו - חיה בכלל בהמה, ובהמה בכלל חיה. חיה טהורה בכלל בהמה טהורה. חיה טמאה בכלל בהמה טמאה. [עא ע"א] בהמה טמאה בכלל חיה טמאה. בהמה טהורה בכלל חיה טהורה.

ובלשון הזה אמר לי: חבל על בן עזאי, שלא שימש את רבי ישמעאל!

חיה בכלל בהמה – מנלן?

דכתיב: (דברים יד, ז) "זאת הבהמה אשר תאכלו, שור שה כשבים וגוי' איל וצבי ויחמור וגוי' " - הא כיצד? - חיה בכלל בהמה.

בהמה בכלל חיה – מנלן?

דכתיב: (ויקרא יא, ב) "זאת החיה אשר תאכלו, מכל הבהמה אשר על הארץ כל מפרסת פרסה" - הא כיצד? - בהמה בכלל חיה.

חיה טהורה בכלל בהמה טהורה – לסימנים.

חיה טמאה בכלל בהמה טמאה – להרבעה.

בהמה טמאה בכלל חיה טמאה – לכדרכי, דתניא :

רבי אומר : אקרא אני חיה, בהמה למה נאמרה? - נאמרה כאן בהמה טמאה, ונאמר להלן בהמה טמאה. מה להלן - טומאת קדש, אף כאן - טומאת קדש.

בהמה טהורה בכלל חיה טהורה – ליצירה. דתנן :

המפלת מין בהמה, חיה ועוף, בין טמאין בין טהורין, אם זכר - תשב לזכר, אם נקבה - תשב לנקבה. אינו ידוע - תשב לזכר ולנקבה - דברי רבי מאיר.

וחכמים אומרים : כל שאינו מצורת אדם - אינו ולד.

ולרבנן - האי קרא למה לי?

כוליה לכדרכי הוא דאתא.

מתני' :

האשה שמת ולדה בתוך מעיה, ופשטה חיה את ידה ונגעה בו.

החיה - טמאה טומאת שבעה ;

והאשה - טהורה עד שיצא הולד.

גמ' :

אמר רבה: כשם שטומאה בלועה - אינה מטמאה, כך טהרה בלועה - אינה מיטמאה.

טומאה בלועה – מנלן?

דכתיב: (ויקרא יא, מ) "והאוכל מנבלתה יכבס בגדיו" - מי לא עסקינן דאכל סמוך לשקיעת החמה, וקאמר רחמנא – טהור.

ודלמא - שאני התם דלא חזיא לגר?

הניחא לרבי יוחנן, דאמר: אחת זו ואחת זו עד לכלב – שפיר. אלא לבר פדא, דאמר: טומאה חמורה – לגר, וטומאה קלה - עד לכלב. - משום דלא חזיא לגר הוא?!

נהי דלא חזיא בפניו, שלא בפניו מיחזיא חזיא ליה.

אשכחן - טומאה בלועה, טהרה בלועה – מנלן?

קל וחומר:

ומה כלי חרס המוקף צמיד פתיל - שאינו מציל על טומאה שבתוכו מלטמא, דאמר מר: טומאה רצוצה בוקעת ועולה עד לרקיע, מציל על טהרה שבתוכו מלטמא [עא ע"ב], אדם - שמציל על טומאה שבתוכו מלטמא, אינו דין שמציל על טהרה שבתוכו מליטמא!

מה לכלי חרס - שכן אין מטמא מגבו, תאמר באדם - שמטמא מגבו?

אטו אנן מגבו קאמרינן? מתוכו קאמרינן! אדרבה, כלי חרס חמור - שכן מטמא מאוירו.

אשכחן - בלוע דלמעלה, בלוע דלמטה – מנלן?

קל וחומר: ומה למעלה - שאינו עושה עיכול – מציל, למטה - שעושה עיכול, אינו דין שמציל!

כלום עושה עיכול למטה, אלא על ידי מעלה?

אפי' הכי, עיכול דלמטה רב.

אשכחן - בלוע דאדם, בלוע דבהמה – מנלן?

קל וחומר: ומה אדם שמטמא מחיים - מציל בבלוע, בהמה שאינה מטמאה מחיים - אינו דין שתציל בבלוע!

מה לאדם - שכן צריך שהייה בבית המנוגע, תאמר בבהמה - שאינה צריכה שהייה בבית המנוגע?

בהמה דאינה צריכה שהייה בבית המנוגע - למאי הלכתא? - לכלים שעל גבה. אדם נמי לא בעי, דתנן: הנכנס לבית המנוגע וכליו על כתפיו וסנדליו וטבעותיו בידיו - הוא והן טמאין מיד. היה לבוש כליו וסנדליו ברגליו וטבעותיו באצבעו - הוא טמא מיד, והן טהורין עד שישהא בכדי אכילת פרס. פת חטים ולא פת שעורים. מיסב, ואוכל בליפתן.

אמר רבא: תרוייהו תננהי, טומאה בלועה - תנינא, טהרה בלועה - תנינא!

טומאה בלועה - דתנן:

בלע טבעת טמאה - טובל ואוכל בתרומתו. הקיאה - טמאה וטמאתו.

טהרה בלועה - תנינא, דתנן:

בלע טבעת טהורה ונכנס לאהל המת והזה ושנה וטבל והקיאה - הרי היא כמה שהיתה?

כי קאמר רבה, כגון - שבלע שתי טבעות, אחת טמאה ואחת טהורה, דלא מטמיא לה מטמאה לטהורה. [עב ע"א]

והא עובר וחיה - דכשתי טבעות דמו, וקא מטמא לה עובר לחיה?

אמר רבה: שאני עובר, הואיל וסופו לצאת.

אמר רבא: עובר - סופו לצאת, טבעת - אין סופו לצאת?

אלא אמר רבא: פומבדיתאי ידעי טעמא דהא מילתא, ומנו רב יוסף. דאמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל: טומאה זו - אינה מדברי תורה, אלא מדברי סופרים.

מאי - אינה מדברי תורה, אלא מדברי סופרים?

דלא תימא - אליבא דר' עקיבא דאמר עובר במעי אשה טמא, אלא אפי' לר' ישמעאל דאמר עובר במעי אשה טהור - גזרו בה טומאה מדרבנן.

מאי טעמא?

אמר רב הושעיא: גזירה שמא יוציא ולד ראשו חוץ לפרוזדור.

אי הכי, אשה נמי?

אשה - מרגשת בעצמה.

ותימא לה לחיה?

טרידא.

מאי - ר' ישמעאל, ומאי - ר"ע?

דתניא:

(במדבר יט, טז) "וכל אשר יגע על פני השדה" - להוציא עובר במעי אשה - דברי ר' ישמעאל.

ר"ע אומר: לרבות גולל ודופק.

ור' ישמעאל: גולל ודופק - הלכתא גמירי לה.

ור"ע: עובר במעי אשה – טמא.

מדאורייתא - מנא ליה?

אמר ר' אושעיא: אמר קרא: (במדבר יט, יג) "הנוגע במת בנפש" - איזהו מת שבנפש של אדם? - הוי אומר זה עובר שבמעי אשה.

ור' ישמעאל: האי מיבעי ליה לרביעית דם הבאה מן המת – שמטמאה, שנאמר: "הנוגע במת בנפש האדם" - איזהו נפש של אדם שמטמא? - הוי אומר זו רביעית דם.

ור"ע – לטעמיה, דאמר: אף רביעית דם הבא משני מתים - מטמא באהל. דתניא, ר"ע אומר: מנין לרביעית דם הבאה משני מתים שמטמא באהל? – שנא': (ויקרא כא, יא) "ועל כל נפשות מת לא יבא" - שתי נפשות ושיעור אחד.

מתני':

בהמה המקשה לילד, והוציא עובר את ידו וחתכה, ואח"כ שחט את אמו - הבשר טהור; שחט את אמו ואח"כ חתכה - הבשר מגע נבלה - דברי ר"מ;

וחכמים אומרים: מגע טרפה שחוטה. [עב ע"ב] מה מצינו בטרפה - ששחיטתה מטהרתה, אף שחיטת בהמה - תטהר את האבר.

אמר להם ר"מ: לא, אם טיהרה שחיטת טרפה אותה - דבר שגופה, תטהר את האבר - דבר שאינו גופה.

מנין לטרפה - ששחיתתה מטהרתה?

בהמה טמאה אסורה באכילה - אף טרפה אסורה באכילה. מה בהמה טמאה - אין שחיתתה מטהרתה, אף טרפה - לא תטהרנה שחיטה!

לא, אם אמרת בבהמה טמאה - שלא היתה לה שעת הכושר, תאמר בטרפה - שהיתה לה שעת הכושר?

טול לך מה שהבאת. הרי שנולדה טרפה מן הבטן – מנין?

לא. אם אמרת בבהמה טמאה - שכן אין במינה שחיטה, תאמר בטרפה - שיש במינה שחיטה?

בן שמנה חי - אין שחיתתו מטהרתו, לפי שאין במינו שחיטה.

גמ':

אמאי? - טומאת בית הסתרים היא, וטומאת בית הסתרים לא מטמא!!

לימא - ר' מאיר לטעמיה, דתנן :

שלשה על שלשה שנחלק - טהור מן המדרס, אבל טמא מגע מדרס - דברי ר"מ.

ותניא, א"ר יוסי : וכי באיזה מדרס נגע זה? - אלא שאם נגע בו זב - שיהא טמא מגע זב?

לאו איתמר עלה - אמר עולא : ל"ש - אלא שלשה על שלשה שנחלק, אבל שלש על שלש הבאות מבגד גדול - בשעת פרישתן מאביהן מקבלות טומאה מאביהן. - הא נמי, בשעת פרישתן מאבר - מקבל טומאה מאבר.

רבינא אמר : בגד - לאו לחתיכה קאי. עובר - לחתיכה קאי. וכל העומד לחתוך [עג ע"א] - כחתוך דמי.

כמאן? - כרבי מאיר? - דתנן :

כל ידות הכלים שהן ארוכות ועתיד לקצצן, מטביל עד מקום מדה - (דברי ר"מ ; וחכמים אומרים :) עד שיטביל את כולו?

אפילו תימא - רבנן. חבורי אוכלין - כמאן דמפרתי דמי ונגיעי בהדדי.

בשלמא לעולא, היינו דקתני "חתכה". אלא לרבינא - מאי "חתכה"?

אידי דתנא רישא - חתכה, תנא נמי סיפא – חתכה.

וחכמים אומרים: מגע טרפה שחוטה :

טרפה שחוטה - מי מטמיא?

אין, כדאבוה דשמואל, דאמר אבוה דשמואל: טרפה ששחטה - מטמאה במוקדשין.

מה מצינו בטרפה - ששחיטתה מטהרתה, אף שחיטת בהמה תטהר את העובר :

תניא:

אמר להן רבי מאיר: וכי מי טיהרו לאבר זה מידי נבלה? - שחיטת אמו, א"כ -
תתירנו באכילה?

אמרו לו: הרבה מצלת על שאינו גופה, יותר מגופה. שהרי שנינו: חותך מן
העובר שבמעיה - מותר באכילה. מן הטחול ומן הכליות - אסור באכילה.

מאי קאמר?

אמר רבא ואמרי לה כדי: חסורי מחסרא והכי קתני:

אמר להן ר' מאיר: וכי מי טהרו לאבר זה מידי נבלה? - שחיטת אמו, אם כן
תתירנו באכילה?

אמרו לו: טרפה תוכיח - ששחיטתה מטהרתה מידי נבלה, ואינה מתירתה
באכילה.

אמר להן: לא, אם טיהרה שחיטת טרפה אותה - דבר שהיא גופה, תטהר את
האבר - דבר שאינו גופה?

אמרו לו: הרבה מצלת על שאינו גופה, יותר מגופה. שהרי שנינו: חותך מן
העובר שבמעיה - מותר באכילה. מן הטחול ומן הכליות - אסור באכילה.

תניא נמי הכי:

אמר להן רבי מאיר: וכי מי טיהרו לאבר זה מידי נבלה?

אמרו לו: שחיטת אמו.

א"כ תתירנו באכילה?

אמרו לו: טרפה תוכיח - ששחיטתה מטהרתה מידי נבלה, ואינה מתירתה
באכילה.

אמר להן: אם טיהרה שחיטת טרפה אותה ואת האבר המדולדל בה - דבר שגופה, תטהר את העובר - שאינו גופה?

אמרו לו: הרבה מצלת על שאינו גופה, יותר מגופה. שהרי שנינו: חותך מן העובר שבמעיה - מותר באכילה. מן הטחול ומן הכליות - אסור באכילה.

אמר רשב"ל: כמחלוקת בעוברין - כך מחלוקת באיברין.

ורבי יוחנן אמר: מחלוקת - באבר דעובר, אבל באבר דבהמה - דברי הכל שחיטה עושה ניפול.

א"ר יוסי בר' חנינא: מ"ט דר' יוחנן אליבא דרבנן? האי - אית ליה תקנתא בחזרה, והא - לית ליה תקנתא בחזרה.

מיתיבי:

אמר להם ר' מאיר: לא, אם טיהרה שחיטת טרפה אותה ואת האבר המדולדל בה - דבר שגופה, תטהר את העובר - דבר שאינו גופה. [עג ע"ב]

בשלמא לרבי שמעון בן לקיש, לדבריהם קאמר להו: לדידי - לא שנא אבר דעובר ולא שנא אבר דבהמה כי הדדי נינהו.

אלא לרבי יוחנן - קשיא!

אלא, אי אתמר - הכי אתמר:

אמר רבי שמעון בן לקיש: כמחלוקת בעוברים - כך מחלוקת באיברין.

ורבי יוחנן אמר: מחלוקת - באבר דעובר, אבל באבר דבהמה - ד"ה אין שחיטה עושה ניפול.

א"ר יוסי בר' חנינא: מ"ט דרבי יוחנן אליבא דר"מ? - האי גופה, והאי לאו גופה.

אמר רב יצחק בר יוסף א"ר יוחנן: הכל מודים - שמיתה עושה ניפול, ואין שחיטה עושה ניפול.

במאי עסקינן?

אילימא באבר דעובר - מיפלג פליגי!

אלא, באבר דבהמה.

מיתה - תנינא, שחיטה - תנינא!

מיתה תנינא : מתה הבהמה - הבשר צריך הכשר, והאבר מטמא משום אבר מן החי ואינו מטמא משום אבר מן הנבלה - דברי ר' מאיר.

שחיטה נמי תנינא : נשחטה בהמה, הוכשרו בדמיה - דברי ר"מ, ר"ש אומר : לא הוכשרו!!

אי מההיא, ה"א מאי הוכשרו – אבשר.

והא "הוכשרו" קתני?

מהו דתימא, חד - לבשר הפורש מן הבהמה, וחד - לבשר הפורש מן האבר.

ומאי אולמיה דהאי מהאי?

סלקא דעתך אמינא, הואיל ומטמא טומאה חמורה אגב אביו - אימא לא ליבעי הכשר, קמשמע לן.

אמר רב יוסף : נקוט דרב יצחק בר יוסף בידך, דרבה בר בר חנה קאי כוותיה :

דתניא : (שמות כב, ל) "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו" - להביא האבר והבשר המדולדלין בבהמה ובחיה ובעוף ושחטן - שהן אסורין.

ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן : [עז ע"א] אין בהן אלא מצות פרוש בלבד.

יתיב רב יוסף קמיה דרב הונא, ויתיב וקאמר :

אמר רב יהודה אמר רב : אכלו לזה – לוקה.

אמר ליה ההוא מרבנן : לא תציתו ליה. הכי אמר רב יצחק בר שמואל בר מרתא משמיה דרב : אכלו לזה - אינו לוקה!

אמר ליה רב הונא : אנן, אמאן נסמוד?

אהדרינהו רב יוסף לאפיה. אמר ליה : מאי קושיא? כי אמרי אנא - במיתה דעושה ניפול, כי אמר איהו - בשחיטה דאינה עושה ניפול.

אמר רבא :

מנא הא מלתא דאמור רבנן : מיתה - עושה ניפול, שחיטה - אינה עושה ניפול?

דכתיב : (ויקרא יא, לב) "וכל אשר יפול עליו מהם במותם יטמא" - למעוטי מאי? - אילימא למעוטי בחייהם – מ"נבלתם" נפקא!

אלא ש"מ - מיתה עושה ניפול ואין שחיטה עושה ניפול.

אמר ליה רב אדא בר אהבה לרבא : והא קרא בשרצים כתיב!!

אמר ליה : אם אינו ענין לשרצים - דלאו בני שחיטה נינהו, תנהו ענין לבהמה.

ואכתי מבעי ליה : כעין מיתה, לחין – מטמאים, יבשים - אין מטמאים?

תרי "במותם" – כתיבי.

אמר רב חסדא : מחלוקת - באבר דעובר חי, אבל באבר דעובר מת - דברי הכל : שחיטה עושה ניפול.

ורבה אמר : כמחלוקת בזה, כך מחלוקת בזה.

בן שמנה חי [וכו'] :

והתניא : בן שמנה חי יוכיח, שאף על פי שיש במינו שחיטה - אין שחיטתו מטהרתו?

אמר רב כהנא : יש במינו שחיטה - אגב אמו.

ותנא דידן : מינא דאמיה - לא פריך.

ולחאי תנא דפריך, טרפה דשחיטתה מטהרתה - מנא ליה?

נפקא ליה מדרב יהודה אמר רב, דאמר רב יהודה א"ר, ואמרי לה במתניתא תנא :

אמר קרא : (ויקרא יא, לט) "וכי ימות מן הבהמה" - מקצת בהמה מטמאה, ומקצת בהמה אינה מטמאה. ואיזו זו? - זו טרפה ששחטה.

בעי רב הושעיא : הושיט את ידו למעי בהמה ושחט בן ט' חי – מהו?

תבעי לר"מ ותבעי לרבנן :

תבעי לר"מ : עד כאן לא קאמר רבי מאיר בן פקועה טעון שחיטה - ה"מ היכא

דיצא לאויר העולם, אבל במעי אמו לא שריא ליה שחיטה?

או דילמא, אפילו לרבנן : ד' סימנין אכשר ביה רחמנא?

אמר רב חנניא - ת"ש : הרי שנולדה טרפה מן הבטן - ואי איתא משכחת לה דהיתה

לה שעת הכושר, דאי בעי עייל ידיה ושחטה!

אמר ליה רבא : תני - שנוצרה טרפה מן הבטן, ומשכחת לה בבעלת ה' רגלים.

מתני' :

השוחט את הבהמה ומצא בה בן שמנה חי או מת או בן תשעה מת, קורעו ומוציא את דמו.

מצא בן תשעה חי, טעון שחיטה וחייב באותו ואת בנו - דברי ר"מ ;

וחכמים אומרים : שחיטת אמו מטהרתו. [עד ע"ב]

ר"ש שזורי אומר : אפילו בן חמש שנים וחורש בשדה - שחיטת אמו מטהרתו.

קרעה ומצא בה בן ט' חי - טעון שחיטה, לפי שלא נשחטה אמו.

גמ' :

א"ר אלעזר א"ר אושעיא : לא הילכו בו אלא על עסקי שחיטה בלבד.

למעוטי מאי?

למעוטי חלבו וגידו.

חלבו – דמאי?

אילימא חלבו דשליל - מפלג פליגי! – דתניא :

גיד הנשה נוהג בשליל וחלבו אסור - דברי ר"מ.

ר' יהודה אומר : אינו נוהג בשליל, וחלבו מותר.

וא"ר אלעזר א"ר אושעיא : מחלוקת - בבן ט' חי. והלך ר"מ לשיטתו, ור' יהודה לשיטתו!

אלא, חלבו דגיד - מפלג פליגי! דתניא :

גיד הנשה - מחטט אחריו בכל מקום שהוא וחותר שמנו מעיקרו - דברי ר"מ.

רבי יהודה אומר : גוממו עם השופי!

אלא, אי אתמר - הכי אתמר :

א"ר אלעזר אמר ר' אושעיא : לא הילכו בו אלא על עסקי אכילה בלבד.

למעוטי - רובעו וחורש בו.

א"ר שמעון בן לקיש : לדברי המתיר בחלבו - מתיר בדמו, לדברי האוסר בחלבו - אוסר בדמו.

ורבי יוחנן אמר : אף לדברי המתיר בחלבו - אוסר בדמו.

איתיביה רבי יוחנן לר"ש בן לקיש : קורעו ומוציא את דמו!!

א"ר זירא : לומר שאין ענוש כרת.

למאן קאמרי? - לרבי יהודה, לא יהא אלא דם התמצית – דתניא :

דם התמצית - באזהרה.

ר' יהודה אומר – בהכרת!!

תרגמא רב יוסף בריה דרב סלא חסידא קמיה דרב פפא :

אית ליה לר' יהודה "דם" ו"כל דם".

כל היכא דמיחייב אדם הנפש - מיחייב אדם התמצית, וכל היכא דלא מחייב

אדם הנפש - לא מחייב אדם התמצית.

איבעיא להו :

מהו לפדות בבן פקועה?

אליבא דר"מ - לא תיבעי לך, דכיון דאמר טעון שחיטה - שה מעליא הוא.

כי תיבעי לך אליבא דרבנן - דאמרי שחיטת אמו מטהרתו. מאי? - כיון דאמרי

שחיטת אמו מטהרתו - כבשרא בדיקולא הוא, או דילמא כיון דרהיט ואזיל

ורהיט ואתי - שה קרינא ביה?

מר זוטרא אמר : אין פודין ;

ורב אשי אמר : פודין.

א"ל רב אשי למר זוטרא : מאי דעתך – דגמרת (שמות יב, ה) "שה" (שמות יג, יג) "שה" מפסחים? - אי מה להלן זכר תמים ובן שנה, אף כאן - זכר תמים ובן שנה?

"תפדה" "תפדה" – ריבה.

אי "תפדה" "תפדה" – ריבה, אפילו כל מילי נמי?

אם כן, "שה" "שה" – מאי אהני לך.

איבעיא להו : מהו למנות בו ראשון ושני?

ר' יוחנן אמר : מונין בו ראשון ושני.

רבי שמעון בן לקיש אומר : אין מונין בו ראשון ושני. נעשה כאגוז המתקשקש בקליפתו.

איתיביה ר"ש בן לקיש לרבי יוחנן :

הבשר מגע נבלה - דברי ר"מ, וחכ"א : מגע טרפה שחוטה.

- בשלמא לדידי דאמינא חד גופא הוא, היינו דאיתכשר בדמא דאמיה. אלא לדידך - במאי איתכשר?

א"ל : בשחיטה - וכו"ש.

איתיביה רבי יוחנן לר"ש בן לקיש :

עבר בנהר - הוכשר. הלך לבית הקברות - נטמא.

- בשלמא לדידי דאמינא תרי גופי נינהו, משום הכי הוכשר - אין, לא הוכשר

- לא. אלא לדידך דאמרת חד גופא הוא, הא איתכשר בדמא דאמיה? [עה ע"א]

בשחיטה יבישתא, ודלא כרבי שמעון.

מאן תנא :

עבר בנהר - הוכשר. הלך לבית הקברות - נטמא?

אמר רבי יוחנן : רבי יוסי הגלילי היא. דתניא :

רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי יוסי הגלילי : מטמא טומאת אוכלים, וצריך הכשר.

וחכמים אומרים : אינו מטמא טומאת אוכלין - מפני שהוא חי, וכל שהוא חי - אינו מטמא טומאת אוכלין.

ואזדא רבי יוחנן לטעמיה, דאמר רבי יוחנן :

רבי יוסי הגלילי וב"ש אמרו דבר אחד.

רבי יוסי הגלילי - הא דאמרן.

ב"ש - דתנן :

דגים מאימתי מקבלין טומאה?

ב"ש אומרים : משיצודו ;

וב"ה אומרים : משימותו ;

רבי עקיבא אומר : משעה שאין יכולין לחיות.

מאי בינייהו?

אמר רבי יוחנן : דג מקרטע - איכא בינייהו.

בעי רב חסדא : נולדו בדגים סימני טרפה – מהו?

תיבעי - למ"ד טרפה חיה, ותיבעי - למ"ד טרפה אינה חיה.

תיבעי למ"ד טרפה חיה : בהמה הוא דנפישא חיותה, אבל דגים דלא נפישא חיותיהו – לא, או דילמא אפי' למ"ד טרפה אינה חיה - הני מילי בהמה דיש במינה שחיטה, אבל דגים דאין במינן שחיטה - (אימא) לא? תיקו.

הטילה נפל –

רבי יוחנן אמר : חלבו כחלב בהמה ;

ורבי שמעון בן לקיש אמר : חלבו כחלב חיה.

רבי יוחנן אמר : חלבו כחלב בהמה - אוירא גרים.

רבי שמעון בן לקיש אמר : חלבו כחלב חיה - חדשים גרמי.

איכא דאמרי :

כל היכא דלא כלו לו חדשיו - לא כלום הוא. כי פליגי - היכא דהושיט ידו למעי בהמה ותלש חלב של בן ט' חי ואכל.

רבי יוחנן אמר : חלבו כחלב בהמה - חדשים גרמי.

רבי שמעון בן לקיש אמר : חלבו כחלב חיה - חדשים ואוירא גרמי.

איתיביה ר' יוחנן לרבי שמעון בן לקיש :

מה חלב ושתי כליות האמורות באשם - מוצא מכלל שליל, אף כל - מוצא מכלל שליל.

- בשלמא לדידי, היינו דאיצטריך קרא למעוטי. אלא לדידך - אמאי איצטריך?

אמר ליה: טעמא דידי - נמי מהכא.

ואיכא דאמרי:

איתיביה רבי שמעון בן לקיש לרבי יוחנן:

מה חלב ושתי כליות האמורות באשם - מוצא מכלל שליל, אף כל - מוצא מכלל שליל.

- בשלמא לדידי, משום הכי מיעטיה רחמנא. אלא לדידך - ליקרב?

א"ל: מידי דהוה אמחוסר זמן.

אמר רבי אמי:

השוחט את הטרפה ומצא בה בן ט' חי -

לדברי האוסר - מתיר;

לדברי המתיר - אוסר.

רבא אמר:

לדברי המתיר - נמי מותר. ד' סימנין אכשר ביה רחמנא.

אמר רב חסדא:

השוחט את הטרפה ומצא בה בן ט' חי [עה ע"ב] -

טעון שחיטה, וחייב בזרוע והלחיים והקבה;

ואם מת - טהור מלטמא במשא.

א"ל רבא: טעון שחיטה - כמאן? - כר"מ. ואם מת טהור מלטמא במשא - כמאן? - כרבנן!!

ולטעמך, הא דתני רבי חייא:

השוחט את הטרפה ומצא בה בן ט' חי -

טעון שחיטה, וחייב בזרוע והלחיים והקבה;

ואם מת - טהור מלטמא במשא.

- טעון שחיטה - כמאן? - כר"מ, ואם מת טהור מלטמא במשא - כרבנן!

הא לא קשיא, ר' חייא - אם כבר מצאו מת - קאמר. אלא לדידך - קשיא!
א"ל: לדידי נמי לא קשיא, ד' סימנים אכשר ביה רחמנא.

כי סליק ר' זירא, אשכחיה לרב אסי דיתיב וקאמר ליה להא שמעתא.
א"ל: יישר, וכן אמר ר' יוחנן.
מכלל דפליג עליה ר"ש בן לקיש?
משהא הוה שהי ליה, ושתיק ליה.
ואיכא דאמרי: משתא הוה שתי, ושתיק ליה.

רבי שמעון שזורי אומר אפילו וכו' :

היינו תנא קמא?
אמר רב כהנא: הפריס על גבי קרקע - איכא בינייהו.
אמר רב משרשיא: לדברי האומר חוששין לזרע האב, בן פקועה הבא על בהמה
מעלייתא - הולד אין לו תקנה.

אמר אביי: הכל מודים בקלוט בן פקועה - שמותר.
מאי טעמא?
כל מלתא דתמיהא - מידכר דכירי לה אינשי.
איכא דאמרי:
אמר אביי: הכל מודים בקלוט בן קלוטה בן פקועה - שמותר.
מאי טעמא?
תרי תמיהי מידכר דכירי אינשי.

אמר זעירי אמר ר' חנינא: הלכה כר"ש (בן) שזורי. וכן היה רבי שמעון שזורי מתיר
בבנו ובן בנו - עד סוף כל הדורות.
ר' יוחנן אמר: הוא - מותר, ובנו - אסור.

אדא בר חבו הוה ליה בן פקועה דנפל דובא עליה. אתא לקמיה דרב אשי.

א"ל: זיל שחטיה.

א"ל: האמר זעירי אמר ר' חנינא - הלכה כר"ש שזורי, וכן היה ר"ש שזורי מתיר בבנו
ובן בנו עד סוף כל הדורות! ואפילו ר' יוחנן לא קאמר אלא - בנו, אבל איהו - לא!!

אמר ליה: רבי יוחנן - לדברי ר"ש שזורי קאמר.

והאמר רבין בר חנינא אמר עולא אמר רבי חנינא: הלכה כרבי שמעון שזורי, ולא עוד
אלא - כל מקום ששנה ר"ש שזורי במשנתנו - הלכה כמותו!!

אמר ליה: אנא כי הא סבירא לי - דאמר רבי יונתן: הלכה כר"ש שזורי במסוכן
ובתרומת מעשר של דמאי.

מסוכן - דתנן:

בראשונה היו אומרים: היוצא בקולר ואמר כתבו גט לאשתי - הרי אלו יכתבו
ויתנו. חזרו לומר: אף המפרש והיוצא בשיירא.

ר"ש (בן) שזורי אומר: אף המסוכן.

תרומת מעשר של דמאי - דתנן:

תרומת מעשר של דמאי שחזרה למקומה -

ר"ש (בן) שזורי אומר: אף בחול - שואלו ואוכלו על פיו. [עו ע"א]

מתני':

בהמה שנחתכו רגליה -

מן הארכובה ולמטה - כשרה; מן הארכובה ולמעלה - פסולה. וכן שניטל צומת
הגידין.

נשבר העצם -

אם רוב הבשר קיים - שחיטתו מטהרתו, ואם לאו - אין שחיטתו מטהרתו.

גמ':

אמר רב יהודה אמר רב אמר רבי חייא :

"למטה" - למטה מן הארכובה; "למעלה" - למעלה מן הארכובה.

באיזו ארכובה אמרו? - בארכובה הנמכרת עם הראש.

עולא אמר רבי אושעיא : כנגדו בגמל ניכר.

אמר ליה עולא לרב יהודה : בשלמא לדידי דאמינא כנגדו בגמל ניכר - היינו דקתני "וכן שניטל צומת הגידין", אלא לדידך - מאי "וכן שניטל צומת הגידין"?

אמר ליה : רכובה - בלא צומת הגידים, וצומת הגידים - בלא רכובה.

והא "נחתכו" קתני?

אישתיק.

לבתר דנפק, אמר : מ"ט לא אמרי ליה : "למטה" - למטה מן הארכובה, "למעלה" - למעלה מצומת הגידין?

הדר אמר : ולא אמרי ליה, ואמר לי - "נחתכו" קתני? הכא נמי - "מן הארכובה ולמעלה" קתני.

רב פפא מתני הכי :

אמר רב יהודה אמר רב אמר רבי חייא :

"למטה" - למטה מן הארכובה ומצומת הגידין; "למעלה" - למעלה מן הארכובה (ומצומת הגידין).

"וכן שניטל צומת הגידין", ו"ארכובה" גופה - כדעולא א"ר אושעיא.

ומי איכא מידי, דאילו מדלי פסיק ליה וחיה, מתתני פסיק ליה ומתה?

אמר רב אשי : טרפות קא מדמית להדדי? - אין אומרין בטרפות זו דומה לזו, שהרי חותכה מכאן ומתה, חותכה מכאן וחיה.

ואלו הן צומת הגידין?

רבה אמר רב (אשי) [אסי] : דאגרמא ולבר ;

רבה בר רב הונא אמר רב (אשי) [אסי] : דאגרמא ולגיו.

רבא בריה דרבה בר רב הונא אמר רב אסי : דעילוי ערקומא.

יתיב ההוא מרבנן קמיה דר' אבא, ויתיב וקאמר : דערקומא גופה.

אמר (ליה) [להו] רבי אבא : לא תציתו ליה. הכי אמר רב יהודה : היכא דפרעי טבחי. והיינו רבא בריה דרבה בר רב הונא אמר רב אסי.

אמר רב יהודה אמר שמואל : צומת הגידים שאמרו - מקום שהגידין צומתין. ועד כמה?

א"ל ההוא מדרבנן ורב יעקב שמיה : כי הוינן בי רב יהודה, אמר לן :

שמעו מני מלתא דמגברא רבה שמיע לי.

ומנו? – שמואל.

צומת הגידין שאמרו, מקום שהגידין צומתין בו.

וממקום שצומתין עד מקום שמתפשטין.

וכמה?

אמר אביי : ארבעה בטדי בתורא.

בדקה מאי?

אמר אביי :

בליטי - הוו צומת הגידים, בליעי - לא הוו צומת הגידים ;

אשוני - הוו צומת הגידים, רכיכי - לא הוו צומת הגידים ;

אלימי - הוו צומת הגידים, קטיני - לא הוו צומת הגידים ;

חוורי - הוו צומת הגידים, לא חוורי - לא הוו צומת הגידים. [עו ע"ב]

מר בר רב אשי אמר : כיון דזיגי, אע"ג דלא חוורי.

אמר אמימר משמיה דרב זביד :

תלתא חוטי הוו. חד – אלימא, ותרי – קטיני.

איפסיק אלימא - אזדא רוב בנין.

איפסיק קטיני - אזדא רוב מנין.

מר בר רב אשי מתני לקולא :

איפסיק אלימא - האיכא רוב מנין.

איפסיק קטיני - האיכא רוב בנין.

בעופות - שיתסר חוטי הוו.

אי פסיק חד מינייהו - טרפה

אמר מר בר רב אשי :

הוה קאימנא קמיה דאבא, ואייתו לקמיה עופא.

ובדק, ואשכח ביה חמיסר.

הוה חד דהוה שני מחבריה. נפציה - ואשכח תרי.

אמר רב יהודה אמר רב :

צומת הגידין שאמרו – ברובו.

מאי - רובו?

רוב אחד מהן.

כי אמריתה קמיה דשמואל, אמר לי : מכדי תלתא הוו, כי מיפסיק חד מינייהו לגמרי
- הא איכא תרי!

טעמא - דאיכא תרי, הא ליכא תרי – לא.

ופליגא דרבנאי. דאמר רבנאי אמר שמואל : צומת הגידים - אפי' לא נשתייר בה אלא
כחוט הסרבל – כשרה.

ואיכא דאמרי :

מאי רובו? - רוב כל אחד ואחד.

כי אמריתה קמיה דשמואל, אמר לי : מכדי תלתא הוו, האיכא תלתא דכל חד
וחד!

מסייע ליה לרבנאי. דאמר רבנאי אמר שמואל: צומת הגידין שאמרו - אפי' לא
נשתייר בה אלא כחוט הסרבל – כשרה.

נשבר העצם כו' :

אמר רב:

למעלה מן הארכובה - אם רוב הבשר קיים - זה וזה מותר, ואם לאו - זה וזה
אסור;

למטה מן הארכובה - אם רוב הבשר קיים - זה וזה מותר, אם לאו - אבר אסור
ובהמה מותרת.

ושמואל אמר:

בין למעלה בין למטה, אם רוב הבשר קיים - זה וזה מותר, אם לאו - אבר
אסור ובהמה מותרת.

מתקיף לה רב נחמן: לשמואל, יאמרו - אבר ממנה מוטל באשפה ומותרת!!

א"ל רב אחא בר רב הונא לרב נחמן: לרב נמי, יאמרו - אבר ממנה מוטל באשפה
ומותרת!

א"ל: הכי קאמינא - אבר שחיה ממנה מוטל באשפה ומותרת?

שלחו מתם: הלכתא כוותיה דרב.

הדור שלחו: כוותיה דשמואל.

הדור שלחו: כוותיה דרב, ואבר עצמו - מטמא במשא.

מתיב רב חסדא:

לא, אם טיהרה שחיטת טרפה אותה ואת האבר המדולדל בה - דבר שגופה,
תטהר את העובר - דבר שאינו גופה?

א"ל רבה: הדורי אפירכי למה לך? - אותיב ממתני'.

נשחטה בהמה הוכשרו בדמיה - דברי ר"מ.

ר"ש אומר: לא הוכשרו!!

א"ל: מתני' איכא לדחויי - כדדחינן.

כי סליק ר' זירא, אשכחיה לרב ירמיה דיתיב וקאמר לה להא שמעתא.

א"ל: יישר, וכן תרגמה אריוך בבבל.

אריוך מנו? – שמואל, והא מיפלג פליג?

הדר ביה שמואל לגביה דרב.

ת"ר: נשבר העצם ויצא לחוץ, אם עור ובשר חופין את רובו – מותר, אם לאו – אסור.

וכמה רובו?

כי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן: רוב עוביו.

ואמרי לה: רוב הקיפו.

אמר רב פפא: הלכך, בעינן רוב עוביו ובעינן רוב הקיפו.

אמר עולא אמר רבי יוחנן: עור - הרי הוא כבשר.

א"ל רב נחמן לעולא: ולימא מר - עור מצטרף לבשר, דהא "עור ובשר" – קתני?

א"ל: אנן "עור או בשר" – תנינן.

איכא דאמרי:

[אמר עולא] א"ר יוחנן: עור - מצטרף לבשר.

א"ל רב נחמן לעולא: ולימא מר - עור משלים לבשר, לחומרא?

א"ל: אנא עובדא ידענא. דההוא בר גוזלא דהוה בי רבי יצחק, דעור מצטרף לבשר

הוה, ואתא לקמיה דר' יוחנן – ואכשריה!

א"ל: בר גוזלא - קאמרת, בר גוזלא דרכיך – שאני.

הנהו גידין רכין דאתו לקמיה (דרבה) [דרבא].

אמר (רבה) [רבא]: למאי ליחוש להו? חדא - דאמר ר' יוחנן: גידין שסופן להקשות [עז

ע"א] - נמנין עליהן בפסח; ועוד - התורה חסה על ממונן של ישראל.

א"ל רב פפא (לרבה) [לרבא]: ר"ש בן לקיש ואיסורא דאורייתא, ואת אמרת מאי

ליחוש להו?

אישתיק.

ואמאי אישתיק? והאמר רבא: הלכתא כוותיה דר"ש בן לקיש בהני תלת?
שאני הכא, דהדר ביה ר' יוחנן לגביה דר"ש בן לקיש. דא"ל: אל תקניטני, בלשון יחיד
אני שונה אותה.

ההוא נשבר העצם ויצא לחוץ, דאישתקיל קורטיתא מיניה.
אתא לקמיה דאביי. שהייה תלתא ריגלי.
א"ל רב אדא בר מתנא: זיל קמיה דרבא בריה דרב יוסף בר חמא, דחריפא סכיניה.
אתא לקמיה. אמר: מכדי "נשבר העצם ויצא לחוץ" – תנן, מה לי נפל, מה לי איתיה!

א"ל רבינא לרבא: מתלקט מהו? מתרוסס מהו? מתמסמס מהו?
היכי דמי מתמסמס?

אמר רב הונא בריה דרב יהושע: כל שהרופא קודרו.

איבעיא להו: ניקב מהו? נקלף מהו? נסדק מהו? ניטל שליש התחתון מהו?
ת"ש: דאמר עולא אמר ר' יוחנן: עור הרי הוא כבשר!
דלמא, דקנה משכא דידיה.

אמר רב אשי: כי הוינן בי רב פפי, איבעיא לן: נקדר כמין טבעת מהו? ופשטנא מהא
דאמר רב יהודה אמר רב: דבר זה שאלתי לחכמים ולרופאים ואמרו - מסרטו בעצם
ומעלה ארוכה. אבל פרזלא - מזרף זריף.
אמר רב פפא: והוא דקנה גרמא דידיה.

מתני':

השוחט את הבהמה ומצא בה שליא, נפש היפה – תאכלנה.
ואינה מטמאה, לא טומאת אוכלין ולא טומאת נבלות.
חישב עליה - מטמאה טומאת אוכלין, אבל לא טומאת נבלות.

שליא שיצתה מקצתה - אסורה באכילה. סימן ולד באשה, וסימן ולד בבהמה.

המבכרת שהפילה שליא, ישליכנה לכלבים.

ובמוקדשין – תקבר.

ואין קוברין אותה בפרשת דרכים ואין תולין אותה באילן - מפני דרכי האמורי.

גמ':

מנא הני מילי?

דת"ר :

(דברים יד, ו) "כל בהמה תאכלו" - לרבות את השליא.

יכול אפילו יצתה מקצתה? - ת"ל: "אותה" - אותה ולא שליתה.

מכדי, אין שליא בלא ולד - למה לי קרא?

קרא - אסמכתא בעלמא.

ואינה מטמאה :

בעי ר' יצחק בר נפחא : עור חמור ששלקו – מהו?

למאי?

אי לטומאת אוכלין – תנינא, [עז ע"ב] אי לטומאת נבלות – תנינא!

טומאת אוכלין – דתניא : העור והשליא - אין מטמאין טומאת אוכלין. עור

ששלקו והשליא שחישב עליה - מטמאין טומאת אוכלין.

טומאת נבילות - נמי תנינא : (ויקרא יא, לט) "בנבלתה" - ולא בעור ולא

בעצמות ולא בגידין ולא בקרנים ולא בטלפים. ואמר רבה בר רב חנא : לא

נצרכה אלא שעשאן ציקי קדרה!

לעולם - טומאת אוכלין, ושאני עור חמור – דמאיס.

שליא שיצתה :

א"ר אלעזר : לא שנו - אלא שאין עמה ולד, אבל יש עמה ולד - אין חוששין לולד אחר.

ור' יוחנן אמר : בין אין עמה ולד בין יש עמה ולד, חוששין לולד אחר.

איני? - והא א"ר ירמיה : לחומרא אמרה ר' אלעזר! :

אלא, אי אתמר - הכי אתמר :

א"ר אלעזר : לא שנו - אלא שאינה קשורה בולד, אבל קשורה בולד - אין חוששין לולד אחר.

ור' יוחנן אמר : אנו אין לנו אלא שליא בלא ולד, אבל יש עמה ולד - בין קשורה בולד בין אין קשורה בולד - אין חוששין לולד אחר.

והיינו דאמר ר' ירמיה : לחומרא אמרה ר' אלעזר.

תניא כוותיה דר' אלעזר : המפלת מין בהמה חיה ועוף - ושליא עמהן, בזמן שקשורה בהן - אין חוששין לולד אחר. אינה קשורה בהן - הריני מטיל עליה חומר שני ולדות, שאני אומר : שמא נימוח שפיר של שליא, שמא נימוחה שליתו של שפיר.

המבכרת שהפילה [וכו'] :

מאי טעמא?

אמר רב איקא בריה דרב אמי :

רוב בהמות - יולדות דבר הקדוש בבכורה, ומיעוט בהמות - דבר שאינו קדוש בבכורה. ומאי ניהו? – נדמה.

וכל היולדות, יולדות מחצה זכרים ומחצה נקבות.

סמוך מיעוטא דנדמה למחצה דנקבות, והווי להו זכרים מיעוטא.

ובמוקדשין - תקבר :

מ"ט?

רובא בר מיקדש הוא.

ואין קוברים אותה :

אביי ורבא דאמרי תרווייהו : כל דבר שיש בו רפואה - אין בו משום דרכי האמורי. אין
בו רפואה - יש בו משום דרכי האמורי.

והתניא :

אילן שמשיר פירותיו - סוקרו בסיקרא וטוענו באבנים.

בשלמא - "טוענו באבנים" - כי היכי [עח ע"א] דניכחוש חיליה.

- אלא "סוקרו בסיקרא" – אמאי?

כי היכי דליחזיוה אינשי, וליבעי רחמי עילויה.

כדתניא : (ויקרא יג, מה) "וטמא טמא יקרא" - צריך להודיע לרבים, ורבים מבקשים
עליו רחמים. וכן מי שאירע בו דבר - צריך להודיע לרבים, ורבים מבקשים עליו
רחמים.

אמר רבינא : כמאן תלינן כובסא בדיקלא? כמאן - כי האי תנא.